

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на СТЕФКА АНГЕЛОВА ДОЙКОВА
на тема „СИНДРОМЪТ „БЪРНАУТ” И СОЦИАЛНИТЕ УСЛОВИЯ НА РАБОТНОТО
МЯСТО В СФЕРАТА НА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ”
представена за присъждане на научната и образователна степен
„доктор по психология”

Представената дисертация е посветена на едно малко изследвано у нас явление – професионалното „изпепеляване” или „бърнаут”. Дисертацията проучва едновременно научни и научно-практически въпроси.

В научен план се проверява доколко различни социални условия на труда са свързани с бърнаут, а също и дали състоянието „бърнаут” корелира с локализацията на контрола. Установява се, че груповата сплотеност в работния колектив, включеността в работата и съгласуваността на работата с ръководството влияят върху определени страни на преживяването на бърнаут. Отхвърлена е нелишената от основание хипотеза за връзката на това преживяване с локализацията на контрола, което също представлява научен принос.

В практически план се проучва разпространението на бърнаут в системата на социалното подпомагане в Хасковска област. Съпоставени са различните подразделения на системата в различните региони на областта. От данните може да се види не само доколко работещите в тях преживяват различните компоненти на бърнаут, но и как оценяват различните социални условия на труд на своето работно място. Ръководството на системата би могло да ползва тези данни в усилията си да подобри работата.

В теоретичната част на работата си дисертантката е изяснила обстойно естеството на социалните условия на труд, както и явлението „бърнаут”, показвайки добра информираност. Представила е и достатъчно ясно работата на системата за социално подпомагане.

В изследването са използвани изпитани методи, разработени у нас или адаптирани за нашата културна среда. Приложените методи за статистически анализ са адекватни и изводите са направени коректно.

Има някои неясни за мен моменти, които се надявам да бъдат обсъдени при защитата. Най-важния обаче ми се иска да посоча още тук. Данните от работещите в сферата на социалното подпомагане са съпоставени с данни от работещи в сферата на въгледобива с хипотезата, че вторите ще проявяват по-често и по-силно признаци на

бърнаут. Заявената цел на тази съпоставка е да се провери „диференциалната валидност” на метода за измерване на бърнаут. Не е пояснено, защо се очаква, че работещите във въгледобива ще имат по-силен бърнаут, след като явлението бърнаут се смята за следствие от работата с хора. И фактът, че тази хипотеза се потвърждава, не поставя ли под въпрос спецификата на явлението „бърнаут”? От друга страна, голяма част от работещите във въгледобива изследвани лица са жени, което навежда на предположението, че те не са миньори, както са наричани на много места в текста. Може би те работят в администрацията, тоест, занимават се с обслужване на хора? Необходимо е този въпрос да се изясни, защото той засяга самата концептуализация на „бърнаут”.

Извън този проблем, смятам, че дисертацията представя едно компетентно направено и полезно изследване, заради което Стефка Дойкова заслужава да ѝ бъде присъдена научната и образователна степен „доктор”.

доц. д-р Маргарита Дилова
Нов български университет
Департамент „Когнитивна наука и психология”

София, 24.4.13 г.